

Motion till riksdagen 2012/13:Fi5

av **Ulla Andersson m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2012/13:39

Fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

I samband med Europeiska rådets möte den 9 december 2011 enades euroländerna om att utarbeta en internationell överenskommelse om en starkare samordning av den ekonomiska politiken inom euroområdet. Den 30 januari 2012 träffades en överenskommelse om ett fördrag om ökad samordning av den ekonomiska politiken. Fördraget undertecknades den 2 mars av 25 av EU:s medlemsstater (däribland Sverige) och ska ratificeras i enlighet med respektive lands konstitutionella bestämmelser. För att Sverige ska kunna ratificera fördraget krävs riksdagens godkännande. Fördraget innehåller en rad bestämmelser om budgetregler och samordning av den ekonomiska politiken för de fördragsslutande parter som har euron som valuta. Sverige kan enbart bli bundet av bestämmelserna antingen genom att, efter riksdagens godkännande, på frivillig väg åta sig att vara bundet av vissa av bestämmelserna i fördraget, eller genom att införa euron.

Enligt fördraget ska de anslutna staternas offentliga finanser vara i balans eller uppvisa överskott. Innebörden av denna bestämmelse är att varje land ska ha ett medelfristigt budgetmål (MTO) avseende den offentliga sektorns strukturella sparande som inte får understiga -0,5 procent av BNP, såvida inte landets offentliga skuld väsentligt understiger 60 procent av BNP, då ett underskott på 1 procent kan tolereras. Bestämmelsen anses vara respekterad om

Fel! Okänt namn på

det årliga strukturella saldoto i den offentliga sektorns finanser inte understiger $-0,5$ procent av BNP. Om betydande avvikelser från det medelfristiga budgetmålet eller från anpassningsbanan mot detta mål konstateras ska en automatisk korrigeringsmekanism aktiveras, som ska återföra sparandet till det medelfristiga budgetmålet inom en i förväg fastställd tidsperiod.

En annan central del i fördraget handlar om stabilitets- och tillväxtpaktens bestämmelse om den offentliga bruttoskuldens storlek. Fördraget överför stabilitets- och tillväxtpaktens krav beträffande minskning av den offentliga skulden till fördraget. För det fall en fördragsslutande parts offentliga skuld överskrider referensvärdet på 60 procent av BNP ska den fördragsslutande parten minska den del som överskrider 60 procent med en genomsnittlig takt om en tjugondel per år.

Fördraget innebär att den nationella beslutanderätten över finanspolitiken inom EU kraftigt beskärs. Vänsterpartiet tar avstånd från en sådan utveckling inom EU och anser därför att Sverige inte bör ratificera fördraget. EU har behandlat den ekonomiska krisen som framför allt ett uttryck av bristande budgetdisciplin. Vi menar att detta är en felaktig analys. De statsfinansiella problemen inom euroområdet är i hög grad en konsekvens av den ekonomiska krisen och inte en orsak till densamma.

Eurokrisen är en strukturell kris som har sin grund i att valutaunionen låser fast medlemsländerna i en gemensam penning- och valutapolitik. Detta har resulterat i privata sparandeobalanser och stora skillnader i konkurrenskraft inom valutaunionen, vilket manifesteras i de stora och växande skillnaderna i bytesbalanserna sedan den gemensamma valutan infördes. Därtill har frånvaron av nationella centralbanker som kan garantera ländernas statskulder kraftigt förvärrat krisen.

Fördraget är ett uttryck för att EU besynnerligt nog endast beaktar den ena sidan av obalanserna i valutaunionen, dvs. underskotten i bytesbalanserna och de till dessa kopplade statsfinansiella problemen. Underskotten i flera av Sydeuropas länder är ju till stor del ett direkt resultat av överskotten i andra delar av valutaunionen. Den nuvarande politiken lägger hela bördan på underskottsländerna att åstadkomma den nödvändiga anpassningen. En balanserad politik för att komma till rätta med obalanserna i valutaunionen borde innebära att man också lägger kraft på att minska överskotten i de nordeuropeiska länderna.

Den förda politiken i form av bl.a. sänkta löner, urholkade fackliga rättigheter och neddragningar i offentliga välfärdsprogram har snarast förlängt och fördjupat den ekonomiska krisen. Politiken har resulterat i minskad tillväxt och ökad arbetslöshet, vilket leder till statsfinansiella problem och nya krav på besparingar. De flesta ekonomer inser att denna politik nu har nått vägs ände. Innehållet i fördraget tyder dock på att denna insikt inte har nått de ledande skikten av EU:s beslutsfattare. Det finns en uppenbar risk att fördraget "institutionaliserar" en åtstramningspolitik som försvårar euroländernas ekonomiska återhämtning. Som ett litet exportberoende land påverkas naturligtvis Sverige i högsta grad av den ekonomiska utvecklingen i euroområdet. Fördragets budgetregler kan med andra ord få stora konsekvenser även på den svenska ekonomin.

Fel! Okänt namn på

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om att godkänna fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen. Detta bör riksdagen besluta.

Stockholm den 6 december 2012

Ulla Andersson (V)

Josefin Brink (V)

Christina Höj Larsen (V)

Jacob Johnson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)